

Ім'я користувача:
Полтавський інститут економіки і права Полтавськи...

ID перевірки:
1016164592

Дата перевірки:
27.03.2024 10:57:29 EET

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
27.03.2024 11:06:38 EET

ID користувача:
100011300

Назва документа: мустафаєва

Кількість сторінок: 10 Кількість слів: 2080 Кількість символів: 15263 Розмір файлу: 23.98 KB ID файлу: 1015916270

50.1% Схожість

Найбільша схожість: 48.8% з Інтернет-джерелом (<http://www.yurii.ru/ref11/rl-1987881.php>)

50.1% Джерела з Інтернету

159

Сторінка 12

0.58% Джерела з Бібліотеки

3

Сторінка 12

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Ця робота присвячена дослідженню національно-забарвлених лексичних одиниць та їх відтворення в перекладі. До таких лексичних одиниць відносяться: реалії, власні імена, одиниці виміру.

Кожна країна, кожний народ мають свої особливі умови розвитку, які є його характерними рисами та надають йому щось особисте та неповторне. У кожній мові існують слова та вирази, які належать до національної лексики та не мають повних аналогів в інших мовах. Такі слова називають національно-забарвленими лексичними одиницями. Їх переклад є досить нелегким завданням для перекладача коли потрібно передати національний та історичний колорит певної країни. Це предмети та поняття матеріальної культури, які характерні для того чи іншого народу або національності та виражають національну індивідуальність та колорит. Вони є характерними для художньої літератури та засобів масової інформації, нерозривно пов'язані з культурою певного народу.

З проблемою перекладу національно-забарвлених лексичних одиниць перекладач зустрічається дуже часто. Тому що вони позначають поняття, які відсутні в інших культурах. Перекладач завжди має труднощі під час їх перекладу.

У процесі перекладу виникають два основних складних моменти:

- 1) відсутність у мові перекладу еквівалента через відсутність у носіїв цієї мови об'єкта, який позначає лексична одиниця;
- 2) необхідність передати не тільки семантику, а й колорит - національне та історичне забарвлення.

Дуже важливим є те, щоб враження від перекладеної лексичної одиниці у читачів було б таким же, як і у носіїв мови, з якої вона перекладена.

Переклад одиниць виміру, які позначають вагу, довжину, площу та об'єм має деякі властивості, які заслуговують уваги. Необхідність більш ретельно розглянути питання перекладу одиниць виміру ґрунтується на різних шляхах перекладу.

РОЗДІЛ 1. НАЦІОНАЛЬНО-ЗАБАРВЛЕНІ ЛЕКСИЧНІ ОДИНИЦІ ТА ЇХ ВІДТВОРЕННЯ В ПЕРЕКЛАДІ

1.1. Поняття терміну «реалія»

Термін "реалія" походить від латинського слова "realis", що означає "реальний" або "фактичний". У контексті сучасного вживання, поняття "реалія" відноситься до конкретних аспектів реального життя, фактичних обставин, які існують незалежно від індивіда або його перцепції.

Основні характеристики терміну "реалія":

1. Об'єктивність: Реалії є об'єктивними фактами або явищами, які існують незалежно від суб'єктивних переживань чи інтерпретацій. Наприклад, природні закони, економічні умови, соціокультурні практики тощо.

2. Фактичність: Реалії базуються на фактах та конкретних даних, які можна спостерігати, вимірювати або досліджувати. Вони відображають реальний стан речей.

3. Незалежність від індивідуальних уявлень: Реалії існують незалежно від того, чи відомі вони конкретній особі чи чи не усвідомлюються ними. Наприклад, економічні умови країни існують, навіть якщо конкретна людина не має про них інформації чи не розуміє їх.

4. Різноманітність: Реалії можуть бути дуже різноманітними і включати в себе різні аспекти суспільства, економіки, культури, природи і т. д.

Таким чином, термін "реалія" використовується для опису об'єктивних та фактичних аспектів життя, які можна спостерігати та досліджувати, незалежно від індивідуальних уявлень чи переживань.

Переклад реалій – це частина великої і важливої праці перекладача. Існують певні труднощі при перекладі, коли потрібно точно передати національну та історичну особливість певного народу. Перекладач зважає на загальні теоретичні положення, використовує власний досвід володіння

мовами, фонові знання та, в першу чергу, на контекстуальні обставини у кожному окремому випадку та обирає найбільш відповідний спосіб перекладу.

Також, термін “реалія” зустрічається в праці Бурбак О.Ф. “Найтипівішою безеквівалентною лексикою слід вважати імена власні і слова, що позначають національно-специфічні реалії” [Бурбак, с. 23].

В українському перекладознавстві термін “реалія” вперше вживає О. Кундзіч в 1955 році, який підкреслює при цьому неможливість перекладу реалій: “Я схильний вважати народні пісні аналогічними реаліям даного народу, що, як правило, не перекладаються” [Кундзіч, с. 104].

Вл. Россельс бачить в реаліях “іншомовні слова, які позначають поняття, предмети, явища, які не використовуються тим народом, на мову якого твір перекладається, [Россельс, с.169]. Він вважає, що “реалія – це предмет, поняття, явище, характерне для історії, культури, побуту, життя того чи іншого народу країни, яке не зустрічається у інших народів” [Так само, с.185].

Але на мій погляд, найглибше цю тему опрацьовували болгарські перекладознавці – С. Влахов та С. Флорін. Вони визначають реалії таким чином: “Це слова і словосполучення, що називають об’єкти, характерні для життя (побуту, культури, соціального і історичного розвитку) одного народу і чужі для іншого” [Влахов, с. 438].

В першу чергу Влахов і Флорін вказують на подібність реалії з терміном [Там само, с. 432]. На відміну від більшості слів, терміни визначають чіткі поняття, предмети та явища. Це однозначні слова, які часто входять до складу “міжнародної” лексики. Серед них часто зустрічаються слова, які відносяться до конкретної історичної епохи. Все це можна сказати і про реалії. Більш того, на перетині цих двох категорій є ряд слів, які важко із упевненістю віднести до одної з цих категорій, а є ще й такі, які можна на законній підставі віднести до обох груп

Різниця між **терміном** та реалією полягає в їх походженні. В той час, коли багато **термінів** створюються штучно для найменування тих, чи інших предметів, **понять і явищ, реалії** завжди виникають шляхом природної словотворчості, і це цілком зрозуміло: “реалії – народні слова, тісно пов’язані, головним чином, із побутом народу”. При зіставленні цих двох **понять термін – реалія, виявляються деякі характерні риси реалій як** своєрідної лексичної категорії. Після того, як ми розглянули схожість і різницю між **реаліями і термінами, можна вивести** **дефініцію** поняття “реалія”. Багато вчених і фахівців давали визначення реалії, але на мою думку, найбільш повною і зрозумілою є дефініція Влахова та Флоріна: “реалії – це слова і **словосполучення** народної мови, які відображають найменування предметів, **понять, явищ, характерних для географічного середовища, культури, матеріального побуту або суспільно-історичних особливостей** народу, **нації, країни, племені, і які, таким чином, постають носіями національного, місцевого або історичного колориту; точних відповідностей на інших мовах такі слова не мають, а отже, не можуть бути** **перекладені “на загальних основах”,** тому що вимагають особливого підходу ” [Там само, с. 438].

Отже, реалія - це термін, який використовується для позначення конкретних аспектів реального життя, які можуть бути відображені у мові. Вони представляють собою об’єктивні факти, обставини або явища, що існують незалежно від індивідуальних уявлень чи переживань. Реалії можуть бути пов’язані з різними сферами життя, включаючи культуру, історію, географію, економіку, політику та інші аспекти.

Наприклад, країнознавчі поняття, такі як "краєвиди", "національні свята", "традиції", є реаліями, оскільки вони відображають конкретні аспекти культури та історії певної країни чи регіону. Економічні показники, такі як "індекси цін", "рівень безробіття", також є реаліями, оскільки вони представляють фактичні дані про стан економіки.

У лінгвістиці та перекладознавстві, поняття "реалії" також використовується для опису слів або виразів, які важко або неможливо перекласти без втрати семантики чи культурного контексту. Відтворення реалій у перекладі може становити велике виклик, оскільки вони можуть мати унікальне значення або асоціації в мові-джерелі, які не завжди можна точно відтворити в мові-цілі.

1.2. Структура реалій

Структура реалій може бути досить різноманітною, оскільки вони включають в себе різні аспекти реального життя. Однак, загально кажучи, реалії можна поділити на кілька основних категорій або складових:

1. Соціокультурні реалії: Це аспекти життя, пов'язані з соціальними та культурними аспектами суспільства. Вони включають в себе такі речі, як мова, традиції, вірування, звичаї, соціальні норми, структуру суспільства та інші соціокультурні феномени.

2. Економічні реалії: Це аспекти економічного життя, такі як ринкові умови, рівень зайнятості, рівень доходів, інфляція, безробіття, стан галузей економіки та інші економічні показники.

3. Політичні реалії*: Це аспекти, пов'язані з політичними процесами, урядовими структурами, законодавством, політичними партіями та іншими аспектами політичного життя.

4. Природні реалії: Це фізичні аспекти природи, такі як клімат, географія, рельєф місцевості, природні ресурси, екологічні умови та інші природні фактори.

5. Технологічні реалії: Це аспекти, пов'язані з технологічним прогресом, розвитком науки та техніки, винаходами та інноваціями, які впливають на спосіб життя людей та функціонування суспільства.

Ці категорії є лише загальними орієнтирами, і кожна з них може включати в себе різноманітні підкатегорії та специфічні аспекти. У цілому,

структура реалій відображає різноманітність та складність реального життя в усій його множинності.

1.3. Засоби перекладу реалій

Переклад реалій з однієї мови на іншу може бути складним завданням через різницю в культурних контекстах та особливостях мов. Однак, існують деякі засоби та стратегії, які можна використовувати для ефективного перекладу реалій:

1. Еквівалентність: Під час перекладу реалій важливо шукати еквівалентні терміни або вирази у мові-цілі, які максимально точно відображають сенс і контекст оригінального вислову.

2. Пояснення та додаткова інформація: У деяких випадках, коли переклад реалій неможливий або недостатньо точний, корисно додати пояснення чи додаткову інформацію, яка допоможе розуміти контекст і значення вислову.

3. Адаптація: Іноді може бути необхідно адаптувати реалії до культурного та лінгвістичного контексту мови-цілі, зберігаючи при цьому основний зміст та ідею.

4. Співставлення: Порівняти реалії з аналогічними концепціями у мові-цілі може допомогти знайти більш точний та відповідний переклад.

5. Консультація з носіями мови та експертами: Залучення носіїв мови та експертів у відповідній галузі може бути корисним для знаходження належного перекладу реалій.

Наступними кроками при перекладі реалій можуть бути вибір оптимального варіанту перекладу відповідно до контексту та аудиторії, а також перевірка перекладу на належність і зрозумілість.

При перекладі реалій існує дві труднощі: відсутність в перекладацькій мові відповідності (еквівалента, аналога) із-за відсутності у носіїв цієї мови

об'єкта, який ця реалія позначає. Необхідність, передати не тільки предметне значення (семантику) реалії, а також і її колорит (конотацію) – її національне й історичне забарвлення. Ця справа ускладнюється ще й необхідністю урахувати цілий ряд обставин, які заважають дати одну на всі випадки життя відповідь. Безумовним є лише одне: "рецептів тут, як і в перекладі загалом, немає, і перекладач, ураховуючи загальні теоретичні положення і спираючись на володіння мовою, на свій досвід, чуття і картотеку, а, в першу чергу, на "контекстуальні обставини", в кожному окремому випадку вибирає шлях, який підходить більш всього, а інколи є одним можливим.

1.4. Способи перекладу власних назв та імен

Переклад англomовних власних назв та імен на українську мову може бути складним завданням через культурні та лінгвістичні відмінності між мовами. Однак, існують різні стратегії та підходи до цього завдання. Ось деякі з них:

1. Транскрипція: Цей метод передбачає відтворення англійського звучання імені або назви засобами української фонетики. Наприклад, "London" може бути транскрибовано як "Лондон".

2. Транслітерація: Це переведення знаків або літер з одного алфавіту в інший, за звучанням. Наприклад, "Washington" може бути транслітеровано як "Вашингтон".

3. Калькування: У деяких випадках, особливо коли ім'я або назва має специфічне значення, її можна перекласти слово в слово, зберігаючи оригінальний звучання. Наприклад, "Red Cross" може бути перекладено як "Червоний Хрест".

4. Адаптація: У деяких випадках, ім'я або назва можуть бути адаптовані до української мови, зберігаючи основну ідею. Наприклад, ім'я "John" може бути адаптовано до "Іван".

5. Збереження оригіналу: Іноді, особливо коли власна назва є добре відомою у своєму оригіналі, її можна залишити без змін, наприклад, "Facebook" залишається "Facebook".

Кожен з цих методів має свої переваги та обмеження, і вибір конкретного підходу залежить від контексту, мети перекладу та власних уподобань перекладача чи замовника.

Робилися спроби передавати українські особові та географічні назви в їхній справжній вимові в канадських та американських газетах і журналах, а під їхнім впливом і у видавництві «Дніпро», в англомовному журналі «Україна», а за ними і в київській газеті для української англомовної діаспори «News from Ukraine».

Таким чином, бачимо, що хоч перекладацькою діяльністю займалось і займається багато мовознавців, але не багато з них звернули увагу на питання перекладу власних назв.

На сьогоднішній день ще не встановлено абсолютно точних правил перекладу англійських власних назв на українську мову і навпаки. І це зрозуміло, адже повних еквівалентів на орфографічному, а тим більше на фонологічному рівні майже не буває, тому що звуки того самого класу навіть у близькоспоріднених мовах досить різняться між собою. Внаслідок цього еквівалентних трансформів на рівні звукового відтворення всіх українських власних та інших назв англійською мовою і навпаки бути не може.

ВИСНОВКИ

У курсовій роботі на тему "Реалії як національно забарвлена лексика та їх відтворення у перекладі" було виконано усі завдання та зроблено наступні **ВИСНОВКИ**:

1. Роль реалій у текстах та перекладі:

- Реалії відіграють важливу роль у текстах, вони відображають культурні, історичні та соціальні особливості конкретного народу чи регіону.
- Переклад реалій вимагає спеціального підходу через їх національно забарвлену природу, яка може бути важкою для відтворення у перекладі.

2. Стратегії перекладу реалій:

- У перекладі реалій можна використовувати різні стратегії, такі як транскрипція, калькування, адаптація або пояснення, в залежності від контексту та мети перекладу.
- Кожна стратегія має свої переваги та обмеження, тому вибір стратегії повинен залежати від конкретного випадку.

3. Вплив культурного контексту на переклад реалій:

- Культурний контекст відіграє ключову роль у відтворенні реалій у перекладі, оскільки він визначає значення та сприйняття цих термінів у мові-цїлі.
- Перекладач повинен бути обізнаним з культурними особливостями як мови-джерела, так і мови-цїлі, для досягнення належного перекладу.

4. Важливість контексту у перекладі реалій:

- Контекст є ключовим фактором у відтворенні реалій у перекладі, оскільки він допомагає визначити точне значення та інтерпретацію цих термінів.
- Перекладач повинен враховувати ширший контекст тексту та культурний контекст при перекладі реалій.

Під час написання курсової роботи була зроблена спроба розкрити якомога ширше національно – забарвлені одиниці та її місце в тексті. Сподіваюсь, що ця робота висвітлила національно-забарвлені лексичні одиниці в мові, розкрила шляхи перекладу та проілюструвала їх місце і значимість в тексті для розкриття та розуміння національного характеру та колориту країни мови оригіналу.

переклад лексичний транскрипція англомовний

Схожість

Джерела з Інтернету

159

1	http://www.yurii.ru/ref11/rl-1987881.php	125 джерел	48.8%
2	https://knowledge.allbest.ru/languages/3c0a65635b3ad69a4c43b89421316d36_0.html	30 джерел	46.6%
3	https://www.bibliofond.ru/view.aspx?id=886122	3 джерела	36.1%
4	https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/94522/1/Liebiedieva_masters_thesis.pdf		0.77%

Джерела з Бібліотеки

3

5	Студентська робота	ID файлу: 1015619411	Навчальний заклад: Open International University of Hungary	3 Джерело	0.58%
---	--------------------	----------------------	---	-----------	-------